

HE 157/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Pelastusopistosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi Pelastusopistosta annettua lakia ja Poliisiammattikorkeakoulusta annettua lakia siten, että ammattikorkeakoulututkintoon johtavan pelastustoimen päällystökoulutuksen koulutusvastuu siirrettäisiin Savonia -ammattikorkeakoululta Poliisiammattikorkeakoululle. Pelastusalan ammattikorkeakoulutus siirtyisi hallinnollisesti osaksi sisäministeriön hallinnonalaan, mikä mahdollistaisi sisäasiainhallinnon alaan liittyvän koulutuksen kehittämisen, suunnittelun ja taloudenpidon tehostamisen eheämpänä kokonaisuutena.

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Nykytilan arviointi.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	4
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
3.1 Vaikutukset opiskelijoiden asemaan.....	5
3.2 Taloudelliset vaikutukset.....	5
4 ASIAN VALMISTELU.....	6
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	7
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	7
1.1 Laki Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta.....	7
1.2 Laki Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta.....	9
2 VOIMAANTULO.....	12
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	12
3.1 Johdanto.....	12
3.2 Päihdetestaus.....	12
3.3 Terveystilaa koskevien tietojen käsittely.....	13
3.4 Kurinpito.....	13
LAKIEHDOTUKSET.....	15
1. Laki Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta.....	15
2. Laki Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta.....	18
LIITE.....	22
RINNAKKAISTEKSTIT.....	22
1. Laki Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta.....	22
2. Laki Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta.....	27

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Pelastusopiston toiminnasta säädetään Pelastusopistosta annetulla lailla (607/2006). Laki sisältää säännökset oppilaitoksen hallinnosta, siellä annettavasta koulutuksesta, opetuksesta ja tutkinnoista sekä opiskelijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Laissa on myös erinäisiä säännöksiä, jotka koskevat muun muassa ammattikorkeakouluopetuksen rahoitusta ja muutoksenhakua.

Lain 12 §:n mukaan ammattikorkeakoulututkintoon johtavan pelastustoimen päällystön koulutuksen järjestää Savonia -ammattikorkeakoulu yhteistyössä Pelastusopiston kanssa. Tässä koulutuksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä ammattikorkeakoululaissa ja sen nojalla säädetään. Opiskelijat ovat Savonia -ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Koulutuksesta huolehtii kumpikin oppilaitos siten kuin siitä tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella säädetään sekä ammattikorkeakoulun ja opiston kesken sopimuksessa sovitaan. Käytännön toteutuksesta ja koulutuksen kustannuksista on sovittu Pelastusopiston ja Savonia -ammattikorkeakoulun välisessä sopimuksessa.

Pelastuslain (379/2011) 57 §:ssä säädetään, että pelastustoimintaan osallistuvalla pelastuslaitoksen päätoimiselta miehistöltä, alipäällystöltä ja päällystöltä vaaditaan virkaa tai tehtävää vastaava pelastusalan tutkinto. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaminen pelastustoimen päällystön koulutusohjelmassa antaa kelpoisuuden hakea virkoja, joissa keskeisin osaamisalue on pelastustoiminta ja se antaa edellytykset toimia kaikissa pelastuslaitosten päällystötöhtävissä.

Ammattikorkeakoulututkinnon laajuus pelastustoimen päällystön tutkinto-ohjelmassa on 240 opintopistettä. Päiväopintoina suoritettavan koulutuksen pohjakoulutusvaatimuksena on joko pelastusalan miehistötutkinto, toisen asteen ammatillinen perustutkinto, lukion oppimäärä tai ylioppilastutkinto. Pelastusalan miehistötutkinnon suorittaneille luetaan hyväksi 30 opintopistettä. Opintokokonaisuus on mahdollista opiskella neljässä vuodessa. Ammattikorkeakoulututkinto on mahdollista suorittaa myös monimuoto-opintoina, jolloin opiskelijat täydentävät aikaisemmin suorittamansa pelastustoimen alipäällystö- tai päällystötutkinnon tekniikan ammattikorkeakoulututkinnoksi (insinööri (AMK) -tutkinnoksi), joka on pelastustoimen päällystön tutkinto-ohjelmasta valmistuvien tutkintonimike.

Käytännössä Pelastusopisto on toteuttanut pelastustoimen päällystön opetuksen. Savonia -ammattikorkeakoulun opettajien osuus päällystön tutkinto-ohjelman opetuksessa on ollut hyvin vähäinen. Huomioitavaa on, että Pelastusopiston päällystökoulutuksen opettajat opettavat myös pelastajan, pelastustoimen alipäällystön sekä hätäkeskuspäivystäjän koulutusohjelmissa. Tämä on varmistanut pelastusalan kehityksen suuntaa ja työammattien osaamisodotuksia tuntevien opettajien täysimääräisen käytön kaikessa tutkintoon johtavassa koulutuksessa sekä täydennys- ja varautumiskoulutuksessa.

1.2 Nykytilan arviointi

Vuonna 2012 Pelastusopiston päällystökoulutuksen kokonaiskustannukset olivat noin 3 miljoonaa euroa. Savonia -ammattikorkeakoulu rahoitti koulutusta noin 1,98 miljoonalla eurolla ja loppuosa koulutuksen kustannuksista maksettiin pelastustoimen toimintamenoista. Mikäli koulutukseen kohdistuvia korkeita kiinteitä ja hallinnollisia kustannuksia ei saada vähennet-

tyä, koulutuksen kokonaiskustannukset säilyvät nykyisellä toteutusmallilla aiempien vuosien tasossa eli noin 3 miljoonassa eurossa. Koulutus tarvitsee tuekseen koulutussimulaattoreita, monipuolisen harjoitusalueen, pelastusajoneuvokalustoa sekä muita pelastustoimen laitteistoja ja varusteita, joiden bruttoinvestoinnit ja poistot kohdistuvat koulutuksen kuluihin. Opettajien ja oppilaiden työturvallisuuden varmistamiseksi koulutusta on usein toteutettava pienryhmissä sen riskialttiuden vuoksi. Harjoittava opetus ja pienryhmät nostavat koulutuksen kustannuksia.

Savonia -ammattikorkeakoulun rahoitussumma päällystökoulutuksen kustannuksista on ollut laskeva: vuonna 2013 noin 1,75 miljoonaa euroa, vuonna 2014 noin 1,62 miljoonaa euroa ja vuonna 2015 noin 1,32 miljoonaa euroa. Vaikuttavana tekijänä on ollut se, että ammattikorkeakoulutuksen perusrahoitusta on vuosina 2013—2016 vähennetty yli 20 prosenttia. Savonia -ammattikorkeakoulu on kompensoinut päällystökoulutuksen järjestämistä muiden koulutusalojen rahoituksesta noin miljoona euroa vuodessa. Ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen merkittävistä säästöistä johtuen ja rahoituksen perustan muuttuessa kompensatiota ei ole kyetty pitämään ennallaan. Vuonna 2015 kompensatio muiden koulutusalojen rahoituksesta oli noin 300.000 euroa. Eräänlaiseksi lisäkompensatioksi voidaan lukea pelastustoimen päällystökoulutuksen saama huojennus hallinnolle ja korkeakoulupalveluille pidätetystä perusrahoituksen osuudesta. Savonia -ammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston välisen sopimuksen mukaan pidätys on 4 prosenttia kun muilta koulutusaloilta vastaava pidätys on 20 prosenttia. Tämä huojennus oli vuonna 2015 191.000 euroa ja vuonna 2016 se tulee olemaan 145.000 euroa.

Kun pelastustoimen päällystökoulutuksen nettorahoitus oli vuonna 2015 siis noin 1,32 miljoonaa euroa, niin Savonia -ammattikorkeakoulun antama vuosien 2016—2019 nettorahoitus olisi laskelman mukaisesti: vuonna 2016 noin 891.000 euroa, vuonna 2017 noin 672.000 euroa, vuonna 2018 noin 724.000 euroa ja vuonna 2019 noin 722.000 euroa. Laskelman mukaiset säästöt vaikeuttaisivat erittäin merkittävästi pelastustoimen päällystökoulutuksen toteuttamista nykyisessä muodossaan, huolimatta Pelastusopiston jo tekemistä ja yhä jatkuvista sopeuttamistoimista.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnön (VaVM 37/2014 vp) perusteella pelastustoimen päällystökoulutuksen vuoden 2015 rahoitusta lisättiin 250.000 eurolla. Kysymyksessä oli kuitenkin kertaluonteinen erä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan pelastustoimen päällystökoulutuksen koulutusvastuun siirtämistä Savonia -ammattikorkeakoululta Poliisiammattikorkeakoululle. Pelastusalan ammattikorkeakoulutus on sisäisen turvallisuuden kannalta erittäin tärkeä koulutusala, jossa opetusta Suomessa annetaan ainoastaan Pelastusopistolla. Ehdotetuilla muutoksilla pelastustoimen päällystökoulutus siirtyisi hallinnollisesti osaksi sisäministeriön hallinnonalaan, mikä mahdollistaisi sisäasiainhallinnon alaan liittyvän koulutuksen kehittämisen, suunnittelun ja taloudenpidon tehostamisen eheämpänä kokonaisuutena. Pelastustoimen päällystökoulutuksen määrärahat olisivat ehdotetun mukaan vastaisuudessa osa sisäministeriön budjettia ja tulisivat sitä kautta sisäministeriön ohjattaviksi.

Esityksen tavoitteena on myös lisätä sisäisen turvallisuuden oppilaitosten välistä verkostoitumista, joka osaltaan tukisi parlamentaarisen työryhmän vuoden 2015 linjauksia (Suomen sisäisen turvallisuuden sekä oikeudenhoidon tulevaisuus, sisäministeriön julkaisu 13/2015) sekä oppilaitosten välisten pidemmän aikavälin synergiaetujen löytymistä.

Pelastusalan ammattikorkeakoulutuksen siirtäminen Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle edellyttää muutoksia sekä Pelastusopistosta annettuun lakiin että Poliisiammattikorkeakoulusta annettuun lakiin. Muutokset olisivat osaltaan teknisiä nimenmuutoksia, mutta lisäksi myös esimerkiksi opiskelijoiden päihdetestaukseen, terveydentilatietojen luovuttamiseen ja kurinpiitoon liittyviä säännösmuutoksia. Taloudellisessa mielessä merkittävää on pelastusalan ammattikorkeakoulutuksen rahoitusmallista säätäminen.

Ehdotetun rahoitusmallin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokasta sisäministeriön pääluokkaan siirrettävä pelastusalan ammattikorkeakoulutuksen määräraha osoitettaisiin pelastustoimen toimintamenoihin. Sisäministeriö tekisi vuosittain päätöksen määrärahojen käytöstä Pelastusopistoa, Poliisihallitusta ja Poliisiammattikorkeakoulua kuultuaan.

Tutkintokoulutuksen nykyisiin kustannuksiin on luettava mukaan myös Savonia -ammattikorkeakoulun 4 prosentin suuruinen osuus sen kautta Pelastusopistolle siirrettävän perusrahoituksen osuudesta. Kyseisellä summalla rahoitetaan Savonia -ammattikorkeakoulun järjestämät hallinto- ja korkeakoulupalvelut. Tutkintokoulutukseen sisältyvän opetuksen toteuttamiseen Savonia -ammattikorkeakoulu ei osallistu lainkaan, joten siitä ei aiheudu korkeakoululle kuluja.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Vaikutukset opiskelijoiden asemaan

Pelastusalan ammattikorkeakoulutuksen siirto Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle tarkoittaisi siirtymäkautta sekä sen määrittämistä, milloin viimeiset pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijat valmistuvat Savonia -ammattikorkeakoulusta ja koska ensimmäiset aloittavat Poliisiammattikorkeakoulussa.

Voimassa olevan Pelastusopistosta annetun lain nojalla pelastustoimen päällystökoulutuksen ammattikorkeakouluopiskelijat ovat oikeutettuja asumaan Pelastusopiston asuntolassa ja saamaan muutkin Pelastusopiston opiskelijoiden opintososiaaliset edut. Pelastusopiston opiskelijoiden opintososiaalisia etuja vuonna 2013 selvittänyt sisäministeriön työryhmä ei pitänyt Pelastusopiston opintososiaalisten etujen muuttamista tarkoituksenmukaisena, koska nykyisten etujen lähempi tarkastelu osoitti, että mahdolliset välittömät hyödyt lähinnä kustannusten säästämisessä jäisivät vaatimattomiksi verrattuna nykyiseen toimivaan ja kustannustehokkaaseen järjestelmään. Hallitus ei edellä mainitulla perusteella pidä perusteltuna esittää muutoksia pelastusalan ammattikorkeakoulutuksessa olevien opiskelijoiden opintososiaaliin etuihin.

3.2 Taloudelliset vaikutukset

Lakiesitys tulee käsitellä yhdessä valtion talousarvioesityksen kanssa.

Nykysisältöisen ja toteutustavaltaan samanlaisen koulutuksen siirtäminen sellaisenaan Savonia -ammattikorkeakoulusta Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle ei merkitse kustannussäästöä.

Koulutuksen siirtäminen Savonia -ammattikorkeakoululta Poliisiammattikorkeakoululle edellyttäisi vuosien 2000, 2001 ja 2002 talousarvioissa sisäministeriön pääluokasta (pl 26) opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokkaan (pl 29) siirrettyjen määrärahojen palauttamista pääluokkaan 26. Rahasiirron jälkeen kaikki pelastustoimen koulutus rahoitettaisiin sisäministeriön pääluokasta ja pelastustoimen toimintamenoista.

HE 157/2016 vp

Talousarvioissa pääluokasta 26 pääluokkaan 29 siirrettyjen määrärahojen määrät olivat: vuonna 2000 795.000 markkaa; vuonna 2001 1.757.000 markkaa; vuonna 2002 4.899.282 markkaa; yhteensä 7.631.282 markkaa. Tilastokeskuksen rahanarvokertoimella nykyarvoksi muutettuna siirretty määräraha oli yhteensä 1.576.006 euroa. Palautettavan määrärahan määrän laskemisessa otettaisiin huomioon indeksikorotukset vuosilta 2002—2012, hallituskauden 2011—2015 leikkaukset, leikkaukset vuosilta 2009 ja 2013, sekä vuosien 2015 ja 2016 leikkaukset perusrahoitukseen. Palautettavan määrän suuruudeksi esitetään edellä mainituilla perusteilla 1.202.000 euroa. Määrärahan palautus ehdotetaan toteutettavaksi vuoden 2017 talousarviomenettelyssä pysyvänä siirtona pääluokasta 29 pääluokkaan 26.

Pääluokassa 26 määräraha ehdotetaan osoitettavaksi pelastustoimen toimintamenoihin (mom. 26.30.01). Sisäministeriö tekisi vuosittain päätöksen määrärahojen käytöstä pelastustoimeen suunnattujen määrärahojen puitteissa kuultuaan ensin Pelastusopistoa, Poliisihallitusta ja Poliisiammattikorkeakoulua. Poliisihallitus tulohajaa Poliisiammattikorkeakoulua ja vastaa sen resurssoinnista.

Poliisiammattikorkeakoulussa hallinnolliset tehtävät lisääntyisivät, koska sen opiskelijoina olisivat vastaisuudessa myös pelastusalan ammattikorkeakouluopiskelijat. Tällaisia tehtäviä ovat Savonia -ammattikorkeakoulun aiemmin hoitamat hallinnolliset tehtävät, kuten opiskelijavalinta, opiskelijavalinnan perusteiden ja opetussuunnitelman hyväksyminen sekä opiskelijavalintapäätöksen tekeminen ja tutkintotodistusten antaminen. Vastaavasti näiden osalta tehtävät Savonia -ammattikorkeakoulussa poistuisivat lukuun ottamatta niitä päällystöpiskelijöitä, jotka suorittaisivat tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa (insinööri (AMK) -tutkintoa) siirtymäajan puitteissa. Kaiken kaikkiaan muutoksia hallinnollisten tehtävien uudelleenjärjestämisessä ei voida pitää taloudellisesti merkittävänä.

Koulutusvastuun siirrosta Poliisiammattikorkeakoululle aiheutuvat kokonaiskustannukset, mukaan lukien sekä hallinnolliset että opetuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti ja koulutusvastuun siirto on poliisihallinnolle kustannusneutraali. Hallinnollisten tehtävien uudelleenjärjestelyt tai opiskelun muut uudelleenjärjestelyt eivät edellytä edellä olevan lisäksi muuta lisärahoitusta tai määrärahasiirtoja.

4 Asian valmistelu

Sisäministeriö asetti 23.10.2014 työryhmän selvittämään pelastustoimen ammattikorkeakoulututkintoon johtavan päällystökoulutuksen siirtämistä Savonia -ammattikorkeakoulusta Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle. Työryhmän toimikausi oli 1.11.2014—31.12.2015. Työryhmä selvitti siirron vaatimat lainsäädännön, hallinnon ja rahoitusjärjestelmän muutostarpeet, arvioi siirron hyötyjä ja haittoja sekä teki esityksen siirron edellyttämistä toimenpiteistä. Työryhmä esitti, että ammattikorkeakoulututkintoon johtava pelastustoimen päällystökoulutus siirretään Savonia -ammattikorkeakoulusta Poliisiammattikorkeakouluun. Työryhmän selvitykseen liitettiin eriyvä mielipide. Työryhmässä olivat edustettuina sisäministeriöstä pelastusosasto, poliisiosasto sekä hallinto- ja kehittämisosasto, opetus- ja kulttuuriministeriö, Pelastusopisto, Poliisiammattikorkeakoulu, Poliisihallitus ja Savonia -ammattikorkeakoulu.

Hallituksen esitys on valmisteltu sisäministeriön pelastusosastolla virkatyönä. Luonnoksesta hallituksen esitykseksi pyydettiin lausunto sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosastolta, sisäministeriön poliisiosastolta, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, Opetushallitukselta, Pelastusopistolta, Poliisiammattikorkeakoululta, Poliisihallitukselta, Savonia -ammattikorkeakoululta, Pelastusopiston oppilasyhdistykseltä, Suomen Kuntaliitolta, Suomen Palomiesliitolta, Suomen Palopäällystöliitolta, Suomen Pelastus-

HE 157/2016 vp

johtajat -yhdistykseltä, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöltä, Suomen Sopimuspalokuntien liitolta, Akava ry:ltä, JHL ry:ltä, Jyty ry:ltä ja Pardia ry:ltä.

Kaikki tahot, joilta lausuntoa pyydettiin, eivät sitä toimittaneet. Lausuntopyynnön jakelun ulkopuolelta lausunnon antoivat Suomen Poliisijärjestöjen liitto ja Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto YHL ry. Lisäksi Pohjois-Savon liitto toimitti kannanottonsa. Lausunnoissa pelastustoimen päällystökoulutuksen koulutusvastuun siirtoon suhtauduttiin sekä myönteisesti että kielteisesti. Eräissä lausunnoissa todettiin, että koulutusvastuun siirtämisen sijaan voitaisiin tehdä koulutuksen rahoitukseen liittyviä ratkaisuja ja jättää koulutusvastuu edelleen Savonia-ammattikorkeakoululle. Eriäviä näkökantoja lausunnoissa tuli esiin myös Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen kokoonpanon, opetussuunnitelmien valmistelun, opiskelijapuvun käytöstä määräämisen sekä siirtymäsäännösten suhteen. Lausunnoissa esitettiin lisäksi joitakin säännöslisäystarpeita, muun muassa pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon koulutettaville asetettavista lisävaatimuksista säättämistä. Erilaisia näkökantoja on pyritty sovittamaan yhteen ja lausuntojen pohjalta esitysluonnokseen on tehty sisällöllisiä muutoksia.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta

12 §. *Ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus.* Pykälän 1 momentin mukaan pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkinnonanto-oikeus olisi Poliisiammattikorkeakoululla ja opiskelijat olisivat Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita. Pelastusopisto valmistelisi yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa opiskelijoiden valintaperusteet sekä opetussuunnitelman. Pelastusopisto järjestäisi opetussuunnitelman mukaista opetusta Pelastusopiston ja Poliisiammattikorkeakoulun keskenään sopimalla tavalla. Pelastusopiston asiantuntemus on keskeinen edellä mainittujen osalta ja on perusteltua, että sitä hyödynnetään riippumatta siitä, että opiskelijat ovat muodollisesti Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita. Opetuksen suunnittelussa tärkeää on sen työelämälähtöisyys, jotta tutkinnon sisältö saadaan rakennettua sillä tavalla, että se täyttää ne edellytykset joita pelastusalan päällystötehtävissä toimivilta henkilöiltä vaaditaan. Tämä edellyttää käytännössä tiivistä yhteistyötä työnantajien, kuten pelastuslaitosten kanssa.

Pykälän 2 momentin mukaan pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoihin sovellettaisiin lain 15 §:n, 23 §:n 1 momentin, 24 §:n 3 momentin, 26 §:n, 30 §:n 2 ja 5 momentin, 33 §:n ja 34 §:n säännöksiä silloin, kun opiskelija osallistuu tutkintoon kuuluvaan opetukseen Pelastusopistossa. Lain 15 §:ssä säädetään harjoittelusta, 23 §:n 1 momentissa opintososiaalisista eduista, 24 §:n 3 momentissa päihdetestauksesta, 26 §:ssä työturvallisuudesta harjoittelussa, 30 §:ssä kurinpitorangaistuksesta, 33 §:ssä Pelastusopiston järjestyssäännöstä ja 34 §:ssä opiskelijapuvun ja suojavarusteiden käytöstä.

Pykälässä ei säädettäisi enää voimassa olevan Pelastusopistosta annetun lain 25 ja 27 §:ien, 30 §:n 1 ja 2 momenttien, sekä 31 ja 32 §:n soveltamisesta pelastustoimen päällystökoulutuksessa oleviin ammattikorkeakouluopiskelijoihin. Tämä tarkoittaisi sitä, että näitä vastaavien säännösten osalta ammattikorkeakoulutuksessa oleviin sovellettaisiin Poliisiammattikorkeakoulus-

HE 157/2016 vp

ta annetun lain vastaavia säännöksiä. Voimassa olevan Pelastusopistosta annetun lain 25 §:ssä säädetään opiskelijan ja hakijan terveydentilaa koskevien tietojen käsittelystä, 27 §:ssä vaihtolovelvollisuudesta ja hyväksikäyttökiellosta, 30 §:n 1 ja 2 momenteissa kurinpitorangais- tuksesta, 31 §:ssä menettelystä kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeutta koskevassa asiassa ja 32 §:ssä kurinpitomenettelyn suhteesta syytteen vireilläoloon ja tuomioistuimen ratkaisuun.

16 §. Opetussuunnitelmat. Pykälän 1 momentti pysyisi samana kuin voimassa olevassa laissa. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska opetussuunnitelmasta säädettäisiin lain 12 §:ssä.

24 §. Päihdetestaus. Pykälän 1 ja 2 momentit pysyisivät samoina kuin voimassa olevassa laissa. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin Pelastusopiston henkilöstön ja laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön oikeudesta tehdä koulutusturvallisuuden edellyttämä päihdetesti pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijalle. Sisällöllisesti momentti vastaisi Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 35 §:n 4 momenttia.

25 §. Opiskelijan ja hakijan terveydentilaa koskevien tietojen käsittely. Pykälän 1 momentti pysyisi samana kuin voimassa olevassa laissa. Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi sen 2 momentti, jonka mukaan Pelastusopisto saa luovuttaa hallussaan olevat pelastustoimen päällystökoulutuksen ammattikorkeakouluopiskelijan terveydentilaa koskevat tiedot Savonia - ammattikorkeakoululle. Vastaisuudessa päällystökoulutuksessa oleviin ammattikorkeakouluopiskelijoihin sovellettaisiin Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 49 §:n sääntelyä arkaluonteisten tietojen käsittelystä.

30 §. Kurinpitorangastus. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta pelastustoimen päällystökoulutuksessa olevista ammattikorkeakouluopiskelijoista. Pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittaviin opiskelijoihin sovellettaisiin vastaisuudessa Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 40 §:n sääntelyä kurinpidosta. Tätä voidaan pitää perusteltuna, koska opiskelijat ovat Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita, vaikka opetus käytännössä tapahtuukin Pelastusopistolla.

Voimassa olevan lain pykälän 1 momentti ehdotetaan jaettavaksi siten, että pykälän uudessa 2 momentissa säädettäisiin opiston asuntolaa koskevien järjestyssääntöjen rikkomisesta aiheutuvista seuraamuksista, joita ovat kirjallinen varoitus sekä asumisoikeuden menettäminen määräajaksi tai kokonaan. Momentin jakaminen on perusteltavissa sillä, että voimassa olevan 1 momentin muut kurinpitoa koskevat säännökset eivät vastaisuudessa enää koskisi pelastusalan ammattikorkeakouluopiskelijoita.

Voimassa olevan lain pykälän 2 momentista, joka siirtyisi pykälän 3 momentiksi, ehdotetaan poistettavaksi säännös siitä, että ammattikorkeakouluopiskelijan kurinpitomenettelystä päättää ammattikorkeakoulu siten kuin siitä säädetään ammattikorkeakoululain 28 §:ssä. Säännös on tarpeeton, jos ehdotetulla tavalla ammattikorkeakouluopiskelijan kurinpito perustuisi vastaisuudessa Poliisiammattikorkeakoulusta annetussa laissa säädettyyn. Uuteen 3 momenttiin lisättäisiin informatiivinen viittaus siitä, että ammattikorkeakouluopiskelijoiden osalta kirjallisen varoituksen antamisesta tai opiskelijan erottamisesta säädetään Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 40 §:ssä.

Pykälän 4 momentti olisi sama kuin voimassa olevan lain 3 momentti, kuitenkin niin että siinä täsmennettäisiin Pelastusopiston rehtorin tekemän päätöksen opiskelun keskeyttämisestä lain 13 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistuvan opiskelijan osalta.

HE 157/2016 vp

Pykälän 5 momentin mukaan asumisoikeuden menettämistä koskevaan päätökseen olisi pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijalla oikeus hakea muutosta valittamalla siten kuin 38 §:ssä säädetään. Säännös olisi sama kuin voimassa olevan lain 30 §:n 2 momentissa, mutta lain 12 §:n viittaussäännöksen selkeyden vuoksi säännös ehdotetaan säädettäväksi omalla momenttinaan.

31 §. *Menettely kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeutta koskevassa asiassa.* Pykälän 1 momentti olisi sama kuin voimassa olevassa laissa. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus asianomaiseen ammattikorkeakouluun ehdotetaan poistettavaksi, koska vastaisuudessa pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittaviin opiskelijoihin sovellettaisiin Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain kurinpitoa koskevaa sääntelyä. Lisäksi 2 momentista poistettaisiin sääntely siitä, että pelastustoimen päällystökoulutuksessa olevan ammattikorkeakouluopiskelijan osalta päätöksen opiskelijan jo suorittamien opintojen hyväksiluettavuudesta (määräaikaisen erottamisen taikka opiskeluoikeuden menettämisen tai keskeyttämistä koskevan päätöksen kumoamisen jälkeen) koulutusta jatkettaessa tekee ammattikorkeakoulu.

35 §. *Ammattikorkeakouluopetuksen rahoitus.* Voimassa olevan lain mukaan Savonia -ammattikorkeakoulu on saanut rahoitusta ammattikorkeakoulututkintoon johtavasta koulutuksesta aiheutuviin käyttökustannuksiin. Savonia -ammattikorkeakoulu on tästä rahoituksesta maksanut Pelastusopistolle korvauksen sen antamasta opetuksesta sopimuksen mukaan. Ehdotetun muutoksen myötä pelastusalan ammattikorkeakoulutuksen rahoitus tapahtuisi vastaisuudessa siten, että sisäministeriö päättäisi vuosittain pelastusalan ammattikorkeakoulutukseen tarkoitettujen määrärahojen käytöstä pelastustoimeen suunnattujen määrärahojen puitteissa Pelastusopistoa, Poliisihallitusta ja Poliisiammattikorkeakoulua kuultuaan. Poliisihallitus vastaa Poliisiammattikorkeakoulun tulosoikeudesta ja resursoinnista.

Pelastusalan ammattikorkeakoulutuksen rahoitus tapahtuisi siis pelastustoimen toimintamenoista, mikä tarkoittaa sitä, että mainittua koulutusta tai osaa siitä ei suoraan eikä välillisesti rahoitettaisi poliisin toimintamenoista.

Pelastusopistosta annettuun lakiin tulisi ehdotetun mukaan säätää siirtymäsäännökset, jotka koskisivat pelastustoimen päällystötutkinto-opiskelijoiden asemaa ja Pelastusopiston ja Savonia-ammattikorkeakoulun välillä laaditun sopimuksen voimassaoloa. Ehdotetun mukaan lain tullessa voimaan ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa pelastustoimen päällystön koulutuksessa olevalla opiskelijalla olisi oikeus jatkaa opintojaan ja suorittaa tekniikan ammattikorkeakoulututkinto (insinööri (AMK) -tutkinto) Savonia -ammattikorkeakoulussa lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Ehdotetun mukaan oikeus edellä mainittujen opintojen loppuun suorittamiseen päättyisi heinäkuun lopussa 2023.

Ehdotetun mukaan ennen lain voimaantuloa lain 12 §:n nojalla tehty sopimus Pelastusopiston ja Savonia -ammattikorkeakoulun välillä lakkaisi olemasta voimassa ehdotetun lain tullessa voimaan. Sopimusta sovellettaisiin kuitenkin niihin opiskelijoihin, jotka suorittavat pelastustoimen päällystön koulutuksen loppuun Savonia -ammattikorkeakoulun opiskelijoina.

1.2 Laki Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

6 §. *Hallitus.* Pykälän 1 momentissa säädetään Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen kokoonpanosta. Hallituksen puheenjohtajana on rehtori. Hallituksessa olisi puheenjohtajan lisäksi viisitoista jäsentä, joista neljä jäsentä edustaisi Poliisiammattikorkeakoulun henkilöstöä, neljä jäsentä edustaisi ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita, neljä jäsentä edustaisi sisäisen turvallisuuden viranomaisia ja alalla toimivia yhteisöjä sekä kolme jäsentä, joista yksi edustaisi Pelastus-

opistoa, yksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja yksi pelastuslaitoksia. Muutoksen tarkoituksena on huomioida pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon liittyvän asiantuntemuksen edustavuus Poliisiammattikorkeakoulun hallituksessa.

Poliisihallitus määräisi hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet määrääjäksi. Pelastusopistoa, pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja pelastuslaitoksia edustavat hallituksen jäsenet ja heidän varajäsenensä Poliisihallitus määräisi kuitenkin sisäministeriön nimeämisen perusteella.

Pykälän 3 momentti olisi kuten voimassa olevassa laissa.

13 §. *Poliisiammattikorkeakoulussa annettava opetus.* Pykälään lisättäisiin säännös siitä, että osa tutkintoon johtavasta koulutuksesta voidaan järjestää yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa. Pelastusopiston kanssa tapahtuvan yhteistyön lisäksi voi olla tarkoituksenmukaista järjestää muutakin tutkintokoulutukseen sisältyvää opetusta yhteistyössä muiden ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Lisäksi ehdotetaan, että osa tutkintoon johtavasta opetuksesta voitaisiin järjestää harjoitteluna muissa yhteisöissä. Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon suorittavat voisivat näin ollen suorittaa opintoja harjoitteluna viranomaisorganisaatioiden ohella myös esimerkiksi pelastusalan järjestöissä, vakuutusyhtiöissä ja muissa yksityisissä yrityksissä.

15 §. *Tutkintojen perusteet, koulutusohjelmat ja opetussuunnitelmat.* Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jonka mukaan pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon voisi suorittaa myös monimuoto-opintoina. Ehdotettu muutos vastaisi nykykäytäntöä. Tällä hetkellä palopäällystön tutkinto-ohjelmassa voi opiskella joko nuorisolinjalla (AmkN) tai aikuislinjalla (AmkA). Ehdotuksessa kirjattu monimuoto-opetus vastaa nykyistä aikuislinjaa.

21 §. *Opiskelijamäärä.* Pykälän 1 momentin mukaan vuosittain tutkintoa suorittamaan otettavien opiskelijoiden määrä vahvistettaisiin määrävuosiksi. Tämä vastaisi voimassa olevaa sääntelyä.

Pykälän 2 momentin nojalla päätöksen 1 momentissa tarkoitettua opiskelijamäärästä tekisi sisäministeriö silloin, kun päätös koskisi Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettua koulutusta ja Poliisihallitus silloin, kun päätös koskee muuta koulutusta. Sisäministeriön tehtävänä on pelastuslain (379/2011) 23 §:n 1 momentin mukaan johtaa, ohjata ja valvoa pelastustointia ja sen palvelujen saatavuutta ja tasoa, sekä huolehtia pelastustoimen valtakunnallisista valmisteluista ja järjestelyistä. Tehtäväkokonaisuutta varten ministeriössä on pelastusosasto. Opiskelijoiden määrää päätettäessä on tarkoituksenmukaista konsultoida asiassa pelastuslaitoksia, Pelastusopistoa ja Poliisiammattikorkeakoulua sekä Poliisihallitusta.

22 §. *Kelpoisuus ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan monimuoto-opetuksena toteutettaviin pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voitaisiin ottaa opiskelijaksi pelastusalan alipäällystötutkinnon suorittanut henkilö. Nuorisolinjan koulutuksen muodollisena pohjakoulutusvaatimuksena on joko pelastusalan miehistötutkinto, toisen asteen kolmivuotinen ammatillinen perustutkinto, lukion oppimäärä tai ylioppilastutkinto. Aikuislinjalle eli monimuoto-opetuksena toteutettavalle linjalle hakevilla on taustallaan alipäällystötutkinto. Tämä käytäntö mahdollistuisi ehdotetulla muutoksella.

24 a §. *Pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon koulutettaville asetettavat lisävaatimukset.* Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin lain 24 §:n tapaan nimenomaisesti pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon koulutettaville asetettavista lisävaatimuksista. Pykälän

mukaan lain 22 §:ssä säädetyn kelpoisuuden lisäksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa opiskelevalta edellytettävästä terveydentilasta ja toimintakyvystä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Ehdotetun mukaan opiskelijalta voitaisiin edellyttää tiettyjä terveydellisiä ja toimintakykyyn liittyvien vaatimusten täyttämistä, jotta hän selviytyisi opiskelusta. Lähtökohtaisesti opiskelijaksi hakeutuvan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei tulisi valita henkilöä, joka ei terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään ole kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun. Terveydelliset ja toimintakyvyn ongelmat voivat vaikuttaa muiden opiskelijoiden turvallisuuteen, työturvallisuuteen tai yleiseen turvallisuuteen. Myös opiskelijaksi hakevan oman oikeusturvan kannalta on perusteltua, että häntä ei valita koulutukseen, jossa hän ei käytännössä voisi opiskella ja toimia terveydentilansa tai toimintakykynsä vuoksi.

25 §. *Opiskelijavalintaan liittyvä turvallisuus selvitys.* Pykälässä päivitetäisiin säädösviittaus koskemaan turvallisuus selvityslakia (726/2014).

26 §. *Poliisimieheksi ja pelastustoimen tehtävään koulutettavien valintaan liittyvä oikeus saada tietoja.* Pykälässä täsmennettäisiin tiedonsaantioikeutta pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden osalta. Pykälän otsikkoa muutettaisiin tämän mukaisesti. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan pelastustoimen tehtävään koulutettavan osalta Pelastusopistolla olisi tiedonsaantioikeus ja tietojen käsittelyoikeus momentissa säädetystä opiskelijan terveydentilatietoja koskevasta johtopäätöksestä.

30 §. *Lukuvuosi ja opiskelijaksi ilmoittautuminen.* Pykälän 2 ja 4 momentti vastaisivat voimassa olevaa lakia. Pykälän 1 ja 3 momentti vastaisivat pääosin ammattikorkeakoululain (932/2014) 29 §:n 1 ja 3 momenttia. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan rajoitettavaksi opiskelijan oikeutta ilmoittautua poissaolevaksi ensimmäisenä opiskeluvuotena. Tarkoituksena on varmistaa tarjolla olevien tutkintokoulutuksen aloituspaikkojen täyttäminen.

37 §. *Opiskelu oikeuden peruuttaminen.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan opinto-oikeuden peruuttamisen perusteena voisi olla myös se, että opiskelija ei ole enää pelastustoimen tehtävään sopiva. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan uutta 5 kohtaa, jonka mukaan opiskelija voisi menettää opinto-oikeutensa sillä perusteella, että hän vaarantaa vakavasti turvallisuutta rikkomalla Pelastusopistosta annetun lain 33 §:ssä tarkoitetun järjestyssäännön määräystä. Pykälän 1 momentin muutoksilla huomioitaisiin opiskelu oikeuden peruuttamisen perusteet pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien osalta.

Pykälän 2 momentti, jossa säädetään opiskelu oikeuden peruuttamisesta Suomen kansalaisuuden menettämisen seurauksena, rajattaisiin koskemaan vain lain 24 §:ssä (poliisikoulutus) tarkoitetussa koulutuksessa olevia tutkinto-opiskelijoita.

Pykälän 3 momentti olisi muutoin kuten voimassa olevassa laissa, mutta siinä täsmennettäisiin säännöksen koskevan Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 24 §:ssä ja Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuja opiskelijoita. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin viittaus pykälän 1 momentin 5 kohtaan, jolloin Pelastusopiston järjestyssäännön rikkominen huomioitaisiin opiskelu oikeuden peruuttamisen perusteena.

39 §. *Opiskelu oikeuden peruuttamiseen ja opintojen keskeyttämiseen liittyvä tiedonsaanti.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen. Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkinto-opiskelija voitaisiin näin ollen määrätä laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin terveydentilan toteamiseksi. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan myös täsmennystä siitä, että tarkastuksiin ja tutkimuksiin määrääminen voisi tapahtua sen perusteel-

la, että olisi perusteltua syytä epäillä, että opiskelija ei olisi enää poliisimiehen tehtävän sijaan pelastustoimen tehtävään sopiva.

Pykälän 2 momenttia, jossa säädetään opiskeluoikeuden arviointia varten hankittavasta lääkärin kirjallisesta lausunnosta, ehdotetaan niin ikään täsmennettäväksi siten, että se koskisi myös sen arviointia, soveltuuko opiskelija poliisimieheksi tai pelastustoimen tehtävään.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan Pelastusopistolla olisi pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavan opiskelijan osalta vastaava oikeus saada opiskeluoikeuden peruuttamisen tai opiskelun keskeyttämisen edellyttämät tiedot opiskelijaa koskevasta rikosasiasta esitutkintaviranomaisilta, syyttäjältä ja tuomioistuimelta.

40 §. Kurinpito. Pykälän 3 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että Poliisiammattikorkeakoulu voisi antaa ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen aikana opiskelijalle kirjallisen varoituksen tai erottaa opiskelijan enintään yhden vuoden määräajaksi, jos opiskelija olisi käyttäytynyt koulutuksen aikana sopimattomasti tavalla, joka on omiaan vaarantamaan luottamuksen poliisille tai pelastustoimelle kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Täsmennyksellä huomioitaisiin pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkinto-opiskelijat, eikä rajattaisi 3 kohdan perusteita lain 24 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen (poliisimieheksi koulutettavat).

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Laki Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta sisältäisi siirtymäsäännöksen, jonka mukaan lain tullessa voimaan ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa pelastustoimen päällystön koulutuksessa olevalla opiskelijalla olisi oikeus heinäkuun 2023 loppuun saakka jatkaa opintojaan ja suorittaa tekniikan ammattikorkeakoulututkinto (insinööri (AMK) -tutkinto) lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaisesti.

Lailta ehdotetaan säädettäväksi myös siitä, että ennen ehdotetun lain voimaantuloa lain 12 §:n nojalla tehty Savonia -ammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston välinen sopimus lakkaisi olemasta voimassa ehdotetun lain tullessa voimaan. Sopimusta sovellettaisiin kuitenkin ehdotetun lain voimaan tultuakin niiden opiskelijoiden koulutukseen, jotka suorittaisivat pelastustoimen päällystön koulutuksen loppuun Savonia -ammattikorkeakoulun opiskelijoina.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

3.1 Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutoksia Pelastusopistossa opiskelevien ammattikorkeakouluopiskelijoiden päihdetestausta, terveydentilaa koskevien tietojen käsittelyä ja kurinpitoa koskevaan sääntelyyn. Ehdotetut muutokset ovat merkityksellisiä opiskelijoiden yksityiselämän suojaa, henkilökohtaista koskemattomuutta ja oikeusturvaa koskevien perusoikeuksien kannalta.

3.2 Päihdetestaus

Pelastusopistosta annetun lain 12 §:n 2 momentin nojalla mainitun lain 24 §:ssä olevaa sääntelyä päihdetestauksesta sovelletaan soveltuvin osin pelastustoimen päällystökoulutuksessa oleviin ammattikorkeakouluopiskelijoihin. Perustuslakivaliokunta totesi voimassa olevaa Pelastusopistosta annettua lakia koskevaa hallituksen esitystä (HE 222/2005 vp) käsitellessään päihdetestaukseen liittyvän sääntelyn olevan merkityksellistä perustuslain 10 §:n 1 momentis-

sa turvaton yksityiselämän suojan kannalta. Päihdetestauksella puututaan myös perustuslain 7 §:ssä turvattuun henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja rajoitetaan henkilön itsemääräämisoikeutta.

Perustuslakivaliokunta katsoi ehdotetun sääntelyn täyttävän perusoikeusrajoituksille asetetut täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset, samalla huomioiden sääntelyn merkityksen opiskelijoiden ja työntekijöiden sekä viime kädessä myös muiden henkilöiden oikeuksien ja turvallisuuden suojaamisen kannalta (PeVL 12/2006 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunta on käsitellyt päihdetestausta koskevaa sääntelyä myös Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain säätämisen yhteydessä (PeVL 38/2013 vp, s. 4), jossa viitataan edellä mainittuun perustuslakivaliokunnan lausuntoon. Sittemmin oppilaitoksen huumausainetestausta koskevaa sääntelyä on annettu ammattikorkeakoululain (932/2014) 36 §:ssä. Perustuslakivaliokunta ei asianomaista lakiehdotusta arvioidessaan ottanut kantaa huumausainetestaukseen (PeVL 24/2014 vp).

Esityksessä ehdotetaan, että pelastusalan ammattikorkeakoulutuksessa oleviin sovellettaisiin vastaisuudessaakin Pelastusopistosta annetun lain 24 §:n säännöksiä tietyin täsmennyksin, koska lainsäädännön selkeyden kannalta olisi parempi, että Pelastusopiston henkilöstön oikeuksista ja velvollisuuksista säädettäisiin laissa Pelastusopistosta.

3.3 Terveydentilaa koskevien tietojen käsittely

Pelastusopistosta annetun lain 12 §:n 2 momentin nojalla mainitun lain 25 §:n sääntelyä opiskelijan terveydentilaa koskevien tietojen käsittelystä sovelletaan soveltuvin osin pelastustoimen päällystökoulutuksessa oleviin ammattikorkeakouluopiskelijoihin.

Esityksessä ehdotetaan, että pelastustoimen päällystökoulutuksessa oleviin ammattikorkeakouluopiskelijoihin sovellettaisiin terveydentilaa koskevien tietojen käsittelyn osalta vastaisuudessa Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain sääntelyä. Muutos olisi perusteltu, koska tällöin Poliisiammattikorkeakoulun kaikkien opiskelijoiden terveydentilaa koskevien tietojen käsittely tapahtuisi yhteneväisin perustein.

Perustuslakivaliokunta on todennut terveydentilaa koskevien tietojen käsittelyn osalta, että väljä ja yksilöimätön tiedonsaantioikeus on selvästi perustuslain 10 §:n 1 momentin vastainen, vaikka tietojen antaminen ja saaminen olisikin sinänsä asianmukaisesti kytketty välttämättömyysvaatimukseen. Sääntelystä on käytävä selkeästi ilmi, mitä tietoja ja missä tarkoituksessa voidaan luovuttaa samoin kuin tietoihin oikeutettujen piiri (PeVL 60/2010 vp, s. 5).

3.4 Kurinpito

Pelastusopistosta annetun lain 12 §:n 2 momentin nojalla mainitun lain 30 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä kurinpitorangaistuksesta sovelletaan soveltuvin osin pelastustoimen päällystökoulutuksessa oleviin ammattikorkeakouluopiskelijoihin. Päällystööpiskelijoihin sovelletaan lisäksi soveltuvin osin 31 §:ssä säädettyä menettelyä kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeutta koskevassa asiassa sekä 32 §:ssä säädettyä kurinpitomenettelyn suhteesta syytteen vireilläoloon ja tuomioistuimen ratkaisuun. Pelastusopistosta annetun lain voimassa oleva kurinpitoa koskeva sääntely on ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana (PeVL 12/2006 vp, s. 2–3). Sittemmin perustuslakivaliokunta on arvioinut opiskeluun liittyvää kurinpitoa lausueessaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain, ammattikorkeakoululain, yliopistolain sekä rikosrekisterilain muuttamisesta annetusta hallituksen esityksestä (HE 164/2010 vp). Asianomaisessa lausunnossa perustuslakivaliokunta katsoi, että opiskeluoikeutta ei voi pidättää rikosepäilyn vuoksi ja edellytti tällaisen sääntelyn poistamista lakieh-

HE 157/2016 vp

dotuksista (PeVL 60/2010 vp, s. 5). Oppilaitoksen kurinpidosta on säädetty myös ammattikorkeakoululain (932/2014) 38 §:ssä. Perustuslakivaliokunta ei asianomaista lakiehdotusta arvioidessaan kuitenkaan ottanut kantaa kurinpitosaäntelyyn (PeVL 24/2014 vp).

Esityksessä ehdotetaan, että pelastusalan ammattikorkeakouluopiskelijoihin sovellettaisiin kurinpidon osalta vastaisuudessa Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain sääntelyä, lukuun ottamatta kurinpitoa, joka liittyy Pelastusopiston järjestyssäännön rikkomiseen tai Pelastusopiston asuntolassa asumiseen. Muutos olisi perusteltu, koska tällöin Poliisiammattikorkeakoulun kaikkien opiskelijoiden kurinpito tapahtuisi yhteneväisin perustein, mutta huomioisi samalla pelastusalan ammattikorkeakouluopetuksen tapahtumisen Pelastusopistolla. Perustuslakivaliokunta ei ole erikseen ottanut kantaa Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain kurinpitosaäntöksiin (PeVL 38/2013 vp).

Edellä kerrotun perusteella lait voidaan hallituksen käsityksen mukaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 16 §:n 2 momentti ja 25 §:n 2 momentti
sekä
muutetaan 12, 24, 30, 31 ja 35 § seuraavasti:

12 §

Ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus

Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkinnonanto-oikeus on Poliisiammattikorkeakoululla. Opiskelijat ovat Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita. Pelastusopisto valmistee yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa opiskelijoiden valintaperusteet sekä opetussuunnitelman. Pelastusopisto järjestää opetussuunnitelman mukaista opetusta Pelastusopiston ja Poliisiammattikorkeakoulun keskenään sopimalla tavalla.

Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijaan, joka osallistuu tutkintoon kuuluvaan opetukseen Pelastusopistossa, sovelletaan 15 §:ää, 23 §:n 1 momenttia, 24 §:n 3 momenttia, 26 §:ää, 30 §:n 2 ja 5 momenttia sekä 33 ja 34 §:ää.

24 §

Päihdetestaus

Pelastusopiston opiskelija on velvollinen opiston määräyksestä osallistumaan terveydenhuollon ammattihenkilön ja laboratoriohenkilökunnan tekemään päihdetestiin, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on päihtyneenä opiston järjestämässä käytännön työtehtävien harjoittelussa tai työpaikalla tapahtuvassa harjoittelussa. Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa opistolle kirjallisen johtopäätöksen päihdetestistä. Päihdetestissä saatu tieto on 25 §:ssä tarkoitettu terveydentilaa koskeva tieto.

Pelastusopisto vastaa 1 momentissa tarkoitettusta päihdetestauksesta aiheutuvista kustannuksista.

Koulutusturvallisuuden ylläpitämiseksi Pelastusopisto voi asettaa 12 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistumisen ehdoksi Pelastusopiston henkilöstön tai laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittaman opiskelijan nauttiman alkoholin tai muun huumaavan aineen toteamiseksi tarvittavan kokeen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija osallistuu päihtyneenä koulutukseen taikka jos kysymys on koulutuksesta, johon osallistuminen päihtyneenä aiheuttaisi erityistä vaaraa hengelle tai terveydelle. Pelastusopiston henkilöstöön kuuluva voi estää opiskelijan osallistumisen opetukseen, jos koe osoittaa opiskelijan olevan alkoholin tai muun huumaavan aineen vaikutuksen alaisena taikka jos opiskelija kieltäytyy kokeesta.

30 §

Kurinpitorangaistus

Pelastusopiston ammatillisessa peruskoulutuksessa olevaa opiskelijaa, joka on toiminut Pelastusopiston järjestyssäännön määräysten vastaisesti, harjoittanut opinnoissaan vilppiä, kieltäytynyt 24 §:ssä tarkoitettusta päihdetestauksesta tai antanut päihteiden väärinkäyttöä osoittavan näytteen, voidaan rangaista rikkomuksen vakavuudesta riippuen joko kirjallisella varoituksella tai erottamalla hänet enintään vuoden pituiseksi määräajaksi.

Jos opiskelija on rikkonut Pelastusopiston asuntolaa koskevia järjestyssäännön määräyksiä, häntä voidaan rangaista kirjallisella varoituksella. Vakavasta tai kirjallisen varoituksen jälkeen toistuvasta opiston asuntolaa koskevien järjestyssäännön määräysten rikkomisesta opiskelija voidaan määrätä menettämään asumisoikeutensa opiston asuntolassa määräajaksi tai kokonaan.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa olevalle opiskelijalle annettavasta varoituksesta päättää Pelastusopiston rehtori ja määräaikaisesta erottamisesta oikaisu- ja kurinpitolautakunta.

Asumisoikeuden menettämisestä Pelastusopiston asuntolassa päättää opiston oikaisu- ja kurinpitolautakunta. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden osalta kirjallisen varoituksen antamisesta tai opiskelijan erottamisesta säädetään Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 40 §:ssä.

Edellä 13 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistuvan opiskelijan opiskelu kursilla voidaan keskeyttää 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Päätöksen opiskelun keskeyttämisestä tekee Pelastusopiston rehtori.

Asumisoikeuden menettämistä koskevaan päätökseen on myös pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijalla oikeus hakea muutosta valittamalla siten kuin 38 §:ssä säädetään.

31 §

Menettely kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeutta koskevassa asiassa

Ennen kurinpitorangaistusta sekä opiskeluoikeuden menettämistä tai keskeyttämistä koskevan päätöksen tekemistä päätöksen perusteena oleva asia, teko tai laiminlyönti on yksilöitävä, opiskelijaa on kuultava sekä on hankittava tarpeellinen selvitys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön, jollei Pelastusopisto tai hallinto-oikeus toisin määrää. Jos määräaikaista erottamista taikka opiskeluoikeuden menettämistä tai keskeyttämistä koskeva päätös kumotaan, opiskelijalla on oikeus jatkaa myöhemmässä vastaavassa koulutuksessa, jollei hänellä ole mahdollisuutta jatkaa siinä koulutuksessa, jota erottaminen, opiskeluoikeuden menettäminen tai keskeyttäminen koski. Pelastusopisto päättää tällöin opiskelijan jo suorittamien opintojen hyväksiluettavuudesta koulutusta jatkettaessa. Aikaa, jona opinnot ovat keskeytyneinä, ei lueta opintojen enimmäisaikaan.

35 §

Ammattikorkeakouluopetuksen rahoitus

Sisäministeriö päättää pelastusalan ammattikorkeakoulutukseen tarkoitettujen määrärahojen käytöstä kuultuaan Pelastusopistoa, Poliisihallitusta ja Poliisiammattikorkeakoulua.

HE 157/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain tullessa voimaan ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa pelastustoimen päällystön koulutuksessa olevalla opiskelijalla on oikeus heinäkuun 2023 loppuun saakka jatkaa opintojaan ja suorittaa tekniikan ammattikorkeakoulututkinto tutkintonimikkeellä insinööri (AMK) Savonia -ammattikorkeakoulussa lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa 12 §:n nojalla tehty Savonia -ammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston välinen sopimus lakkaa olemasta voimassa tämän lain tullessa voimaan. Sopimusta sovelletaan kuitenkin niihin opiskelijoihin, jotka suorittavat pelastustoimen päällystön koulutuksen loppuun Savonia -ammattikorkeakoulun opiskelijoina.

2.

Laki

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 6, 13, 21, 25, 26, 30, 37, 39 ja 40 § sekä
lisätään 15 §:ään uusi 4 momentti, 22 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

6 §

Hallitus

Hallituksen puheenjohtajana on rehtori. Hallituksessa on puheenjohtajan lisäksi viisitoista jäsentä, joista neljä jäsentä edustaa Poliisiammattikorkeakoulun henkilöstöä, neljä jäsentä edustaa ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita, neljä jäsentä edustaa sisäisen turvallisuuden viranomaisia ja alalla toimivia yhteisöjä sekä kolme jäsentä, joista yksi edustaa Pelastusopistoa, yksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja yksi pelastuslaitoksia.

Poliisihallitus määrää hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet määrääjäksi. Pelastusopistoa, pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja pelastuslaitoksia edustavat hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet nimeää sisäministeriö ja määrää Poliisihallitus.

Hallituksen toimikausi on kolme vuotta.

13 §

Poliisiammattikorkeakoulussa annettava opetus

Poliisiammattikorkeakoulussa annetaan sisäisen turvallisuuden alalla korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta sekä järjestetään ammatillisia erikoistumisopintoja ja muuta koulutusta. Osa tutkintoon johtavasta opetuksesta voidaan järjestää yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa tai harjoitteluna sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten yksiköissä sekä muissa yhteisöissä.

15 §

Tutkintojen perusteet, koulutusohjelmat ja opetussuunnitelmat

Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon voi suorittaa myös monimuoto-opintoina.

21 §

Opiskelijamäärä

Vuosittain tutkintoa suorittamaan otettavien opiskelijoiden määrä vahvistetaan määrävuosiksi.

Päätöksen 1 momentissa tarkoitettu opiskelijamäärästä tekee:

HE 157/2016 vp

- 1) sisäministeriö, jos päätös koskee Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 12 §:ssä tarkoitettua koulutusta;
- 2) Poliisihallitus, jos päätös koskee muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua koulutusta.

22 §

Kelpoisuus ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin

Lisäksi monimuoto-opetuksena toteutettaviin pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi pelastusalan alipääallystötutkinnon suorittanut henkilö.

24 a §

Pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon koulutettaville asetettavat lisävaatimukset

Edellä 22 §:ssä säädetyn kelpoisuuden lisäksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa opiskevalta edellytettävästä terveydentilasta ja toimintakyvystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Opiskelijavalintaan liittyvä turvallisuus selvitys

Opiskelijavalintaa koskeva päätös on ehdollinen, kunnes koulutukseen hakeutuvasta on tehty turvallisuus selvityslain (726/2014) mukainen turvallisuus selvitys.

26 §

Poliisimieheksi ja pelastustoimen tehtävään koulutettavien valintaan liittyvä oikeus saada tietoja

Opiskelijaksi tämän lain 24 §:ssä tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuun ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon pyrkivän tulee antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnissa tarvittavat terveydentilaansa koskevat tiedot Poliisiammattikorkeakoululle sekä osallistua Poliisiammattikorkeakoulun osoittaman terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamaan terveystarkastukseen ja huumausainetestaukseen. Poliisiammattikorkeakoulu vastaa terveystarkastuksesta ja huumausainetestauksesta aiheutuvista kustannuksista.

Huumausainetestauksessa selvitetään, onko opiskelijaksi pyrkivä käyttänyt huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin. Tarvittaessa terveystarkastuksessa selvitetään, onko opiskelijaksi pyrkivän toimintakyky heikentynyt huumausaineiden lääkinnällisen käytön vuoksi.

Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa Poliisiammattikorkeakoululle kirjallisen johtopäätöksen siitä, onko opiskelijaksi pyrkivän terveydentila poliisimiehen tai pelastustoimen tehtävään sopiva. Huumausainetestauksen tulos sisältyy terveydentilaa koskevaan johtopäätökseen. Pelastustoimen tehtävään koulutettavan osalta tiedonsaantioikeus ja tietojen käsittelyoikeus on myös Pelastusopistolla.

30 §

Lukuvuosi ja opiskelijaksi ilmoittautuminen

Poliisiammattikorkeakoulun lukuvuosi alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta. Poliisiammattikorkeakoulu määrää lukuvuoden jakaantumisesta lukukausiin ja jaksoihin.

Opiskelijaksi hyväksytyn, joka on ilmoittanut ottavansa vastaan opiskelupaikan, tulee Poliisiammattikorkeakoulun määräämällä tavalla ilmoittautua Poliisiammattikorkeakouluun, minkä jälkeen hänet merkitään opiskelijaksi. Opiskelijan on joka lukuvuosi ammattikorkeakoulun määräämällä tavalla ilmoitauduttava läsnä olevaksi tai poissa olevaksi. Poliisiammattikorkeakoulu voi perustellusta syystä hyväksyä poissaoloilmoituksen vuotta lyhyemmäksi ajaksi.

Otettuaan opiskelupaikan vastaan opiskelija voi ilmoittautua poissa olevaksi, jos hän ensimmäisenä opiskeluvuotena:

1) suorittaa asevelvollisuuslain (1438/2007), siviilipalveluslain (1446/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelua;

2) on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla;

3) on oman sairautensa tai vammansa vuoksi kykenemätön aloittamaan opintojaan; tai

4) on lähiomaisensa vakavan sairauden tai vamman edellyttämän hoidon vuoksi estynyt aloittamaan opintojaan.

Opiskelija voi tekemänsä poissaoloilmoituksen perusteella olla poissa yhteensä kaksi vuotta.

37 §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Poliisiammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskelijan opinto-oikeuden, jos opiskelija:

1) menettää Suomen kansalaisuuden;

2) ei ole enää terveydentilaltaan poliisimiehen tai pelastustoimen tehtävään sopiva tai kieltäytyy osallistumasta Poliisiammattikorkeakoulun määräyksestä terveydentilan toteamiseksi tarpeelliseen terveystarkastukseen;

3) tuomitaan rangaistukseen tahallisesta rikoksesta, jonka laatu ja vakavuus osoittavat opiskelijan olevan sopimaton poliisin virkaan tai sisäisen turvallisuuden tehtävään taikka osallistumaan Poliisiammattikorkeakoulun opetukseen tai koulutukseen, ja tuomio on lainvoimainen;

4) vaarantaa vakavasti turvallisuutta rikkomalla 35 §:ssä tarkoitetun Poliisiammattikorkeakoulun järjestyssäännön määräystä; tai

5) vaarantaa vakavasti turvallisuutta rikkomalla Pelastusopistosta annetun lain 33 §:ssä tarkoitetun järjestyssäännön määräystä.

Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että opiskelija on 24 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa.

Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että opiskelija on 24 §:ssä tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa ja että opiskelijan terveydentilan muutos arvioidaan pysyväksi tai pitkäaikaiseksi.

Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että kurinpitörangaistusta ei voida pitää riittävänä seuraamuksena.

39 §

Opiskeluoikeuden peruuttamiseen ja opintojen keskeyttämiseen liittyvä tiedonsaanti

Opiskelija, joka on 24 §:ssä tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettussa koulutuksessa, voidaan määrätä laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin terveydentilan toteamiseksi, jos on perusteltua syytä epäillä, että opiskelija ei ole enää poliisimiehen tai pelastustoimen tehtävään sopiva. Poliisiammattikorkeakoulu vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Poliisiammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arviointia varten Poliisiammattikorkeakoulun osoittaman, ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä ja soveltuvuudesta terveydentilansa puolesta poliisimiehen tehtävään tai pelastustoimen tehtävään.

Poliisiammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden peruuttamisen tai opiskelun keskeyttämisen edellyttämät tiedot opiskelijaa koskevasta rikosasiasta esitutkintaviranomaisilta, syyttäjältä ja tuomioistuimelta. Pelastusopistolla on vastaava tiedonsaantioikeus, jos on kyse pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavasta opiskelijasta.

40 §

Kurinpito

Poliisiammattikorkeakoulu voi antaa opiskelijalle kirjallisen varoituksen tai erottaa opiskelijan enintään yhden vuoden määräajaksi, jos opiskelija on:

- 1) rikkonut järjestyssäännön määräyksiä;
- 2) menetellyt opinnoissaan vilpillisesti; tai
- 3) käyttäytynyt ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen aikana sopimattomasti tavalla, joka on omiaan vaarantamaan luottamuksen poliisille tai pelastustoimelle kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Sisäministeri Paula Risikko

1.

Laki

Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 16 §:n 2 momentti ja 25 §:n 2 momentti
sekä
muutetaan 12, 24, 30, 31 ja 35 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §	12 §
<i>Ammattikorkeakoulututkintoon johtava kou- lutus</i>	<i>Ammattikorkeakoulututkintoon johtava kou- lutus</i>
<p>Ammattikorkeakoulututkintoon johtavan pelastustoimen päällystön koulutuksen järjestää Savonia-ammattikorkeakoulu yhteistyössä Pelastusopiston kanssa. Tässä koulutuksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä ammattikorkeakoululaissa (351/2003) ja sen nojalla säädetään. Opiskelijat ovat ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Koulutuksesta huolehtii kumpikin oppilaitos siten kuin siitä tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella säädetään sekä ammattikorkeakoulun ja opiston kesken sovitaan.</p> <p>Pelastustoimen päällystökoulutuksessa oleviin ammattikorkeakouluopiskelijoihin sovelletaan lisäksi soveltuvin osin 15 §:ää, 23 §:n 1 momenttia, 24—27 §:ää, 30 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 31—34 §:ää.</p>	<p><i>Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkinnonanto-oikeus on Poliisiammattikorkeakoululla. Opiskelijat ovat Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita. Pelastusopisto valmistelee yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa opiskelijoiden valintaperusteet sekä opetussuunnitelman. Pelastusopisto järjestää opetussuunnitelman mukaisesti opetusta Pelastusopiston ja Poliisiammattikorkeakoulun keskenään sopimalla tavalla.</i></p> <p><i>Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijaan, joka osallistuu tutkintoon kuuluvaan opetukseen Pelastusopistossa, sovelletaan 15 §:ää, 23 §:n 1 momenttia, 24 §:n 3 momenttia, 26 §:ää, 30 §:n 2 ja 5 momenttia sekä 33 ja 34 §:ää.</i></p>
16 §	16 §
<i>Opetussuunnitelmat</i>	<i>Opetussuunnitelmat</i>
<p>Pelastusopisto hyväksyy ammatilliseen tutkintoon johtavaa koulutusta varten opetussuunnitelman, jossa määritellään opintojen enimmäisaika ja laajuus opintopisteinä, opetuksen tavoitteet ja ydinsisällöt, opetuksen ja opiskelun yleiset järjestelyt, opiskelijoiden</p>	<p>Pelastusopisto hyväksyy ammatilliseen tutkintoon johtavaa koulutusta varten opetussuunnitelman, jossa määritellään opintojen enimmäisaika ja laajuus opintopisteinä, opetuksen tavoitteet ja ydinsisällöt, opetuksen ja opiskelun yleiset järjestelyt, opiskelijoiden</p>

Voimassa oleva laki

Ehdotus

arviointin perusteet sekä muut keskeiset opetuksen toteuttamiseen liittyvät seikat.

Pelastustoimen päällystökoulutuksen opetussuunnitelmista päättää Savonia-ammattikorkeakoulu Pelastusopiston esityksestä.

Pelastusopisto hyväksyy 13 §:ssä tarkoitetun muun koulutuksen kurssiohjelmat lukuun ottamatta siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan annetussa laissa tarkoitetun kriisinhallintakoulutuksen kurssiohjelmaa, jonka vahvistaa sisäasiainministeriö.

24 §

Päihdetestaus

Pelastusopiston opiskelija on velvollinen opiston määräyksestä osallistumaan terveydenhuollon ammattihenkilön ja laboratoriohenkilökunnan tekemään päihdetestiin, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on päihtyneenä opiston järjestämässä käytännön työtehtävien harjoittelussa tai työpaikalla tapahtuvassa harjoittelussa. Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa opistolle kirjallisen johtopäätöksen päihdetestistä. Päihdetestissä saatu tieto on 25 §:ssä tarkoitettu terveydentilaa koskeva tieto.

Pelastusopisto vastaa 1 momentissa tarkoitettua päihdetestauksesta aiheutuvista kustannuksista.

arviointin perusteet sekä muut keskeiset opetuksen toteuttamiseen liittyvät seikat.

(2 mom. kumotaan)

Pelastusopisto hyväksyy 13 §:ssä tarkoitetun muun koulutuksen kurssiohjelmat lukuun ottamatta siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan annetussa laissa tarkoitetun kriisinhallintakoulutuksen kurssiohjelmaa, jonka vahvistaa sisäasiainministeriö.

24 §

Päihdetestaus

Pelastusopiston opiskelija on velvollinen opiston määräyksestä osallistumaan terveydenhuollon ammattihenkilön ja laboratoriohenkilökunnan tekemään päihdetestiin, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on päihtyneenä opiston järjestämässä käytännön työtehtävien harjoittelussa tai työpaikalla tapahtuvassa harjoittelussa. Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa opistolle kirjallisen johtopäätöksen päihdetestistä. Päihdetestissä saatu tieto on 25 §:ssä tarkoitettu terveydentilaa koskeva tieto.

Pelastusopisto vastaa 1 momentissa tarkoitettua päihdetestauksesta aiheutuvista kustannuksista.

Koulutusturvallisuuden ylläpitämiseksi Pelastusopisto voi asettaa 12 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistumisen ehdoksi Pelastusopiston henkilöstön tai laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittaman opiskelijan nauttiman alkoholin tai muun huumaavan aineen toteamiseksi tarvittavan kokeen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija osallistuu päihtyneenä koulutukseen taikka jos kysymys on koulutuksesta, johon osallistuminen päihtyneenä aiheuttaisi erityistä vaaraa hengelle tai terveydelle. Pelastusopiston henkilöstöön kuuluva voi estää opiskelijan osallistumisen opetukseen, jos koe osoittaa opiskelijan olevan alkoholin tai muun huumaavan aineen vaikutuksen alaisena taikka jos opiskelija kieltäytyy kokeesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Opiskelijan ja hakijan terveydentilaa koskevien tietojen käsittely

Opiskelijan ja hakijan terveydentilaa koskevien tietojen käsittely

Opiskelijaksi hakeneen ja opiskelijan terveydentilaa koskevaa tietoa saavat Pelastusopistossa käsitellä vain ne henkilöt, jotka valmistelevat taikka tekevät päätöksen opiskelijavalinnasta, opiskeluoikeuden keskeyttämisestä tai menettämisestä taikka kurinpidosta. Opiston on säilytettävä terveydentilaa koskevat tiedot erillään muista henkilötiedoista. Terveydentilaa koskevat tiedot tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

Opiskelijaksi hakeneen ja opiskelijan terveydentilaa koskevaa tietoa saavat Pelastusopistossa käsitellä vain ne henkilöt, jotka valmistelevat taikka tekevät päätöksen opiskelijavalinnasta, opiskeluoikeuden keskeyttämisestä tai menettämisestä taikka kurinpidosta. Opiston on säilytettävä terveydentilaa koskevat tiedot erillään muista henkilötiedoista. Terveydentilaa koskevat tiedot tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

Pelastusopisto saa luovuttaa hallussaan olevat pelastustoimen päällystökoulutuksen ammattikorkeakouluopiskelijan terveydentilaa koskevat tiedot Savonia-ammattikorkeakoululle.

(2 mom. kumotaan)

30 §

30 §

Kurinpitorangaistus

Kurinpitorangaistus

Pelastusopiston ammatillisessa peruskoulutuksessa olevaa opiskelijaa ja pelastustoimen päällystökoulutuksessa olevaa ammattikorkeakouluopiskelijaa, joka on toiminut Pelastusopiston järjestyssäännön määräysten vastaisesti, harjoittanut opinnoissaan vilppiä, kieltäytynyt 24 §:ssä tarkoitettua päihdetestauksesta tai antanut päihteiden väärinkäyttöä osoittavan näytteen, voidaan rangaista rikkomuksen vakavuudesta riippuen joko kirjallisella varoituksella tai erottamalla hänet enintään vuoden pituiseksi määräajaksi. Jos opiskelija on rikkonut opiston asuntolaa koskevia järjestyssäännön määräyksiä, voidaan häntä rangaista kirjallisella varoituksella. Vakavasta tai kirjallisen varoituksen jälkeen toistuvasta opiston asuntolaa koskevien järjestyssäännön määräysten rikkomisesta opiskelija voidaan määrätä menettämään asumisoikeutensa opiston asuntolassa määräajaksi tai kokonaan.

Pelastusopiston ammatillisessa peruskoulutuksessa olevaa opiskelijaa, joka on toiminut Pelastusopiston järjestyssäännön määräysten vastaisesti, harjoittanut opinnoissaan vilppiä, kieltäytynyt 24 §:ssä tarkoitettua päihdetestauksesta tai antanut päihteiden väärinkäyttöä osoittavan näytteen, voidaan rangaista rikkomuksen vakavuudesta riippuen joko kirjallisella varoituksella tai erottamalla hänet enintään vuoden pituiseksi määräajaksi.

Jos opiskelija on rikkonut Pelastusopiston asuntolaa koskevia järjestyssäännön määräyksiä, häntä voidaan rangaista kirjallisella varoituksella. Vakavasta tai kirjallisen varoituksen jälkeen toistuvasta opiston asuntolaa koskevien järjestyssäännön määräysten rikkomisesta opiskelija voidaan määrätä menettämään asumisoikeutensa opiston asuntolassa määräajaksi tai kokonaan.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa olevalle opiskelijalle annettavasta varoituksesta päättää Pelastusopiston rehtori ja määräaikaisesta erottamisesta oikaisu- ja kurinpitolautakunta. *Ammattikorkeakouluopiskelijan kurinpitomenettelystä päättää ammattikorkeakoulun siten kuin siitä säädetään ammattikorkeakoululain 28 §:ssä.* Asumisoikeuden menettämisestä Pelastusopiston asuntolassa päättää aina opiston oikaisu- ja kurinpitolautakunta. *Asumisoikeuden menettämistä koskevaan päätökseen on myös ammattikorkeakoulun opiskelijalla oikeus hakea muutosta valittamalla siten kuin 38 §:ssä säädetään.*

Tämän lain 13 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistuvan opiskelijan opiskelu kursilla voidaan keskeyttää 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Päätöksen opiskelun keskeyttämisestä tekee rehtori.

31 §

Menettely kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeutta koskevassa asiassa

Ennen kurinpitorangaistusta sekä opiskeluoikeuden menettämistä tai keskeyttämistä koskevan päätöksen tekemistä päätöksen perusteena oleva asia, teko tai laiminlyönti on yksilöitävä, opiskelijaa on kuultava sekä on hankittava tarpeellinen selvitys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön, jollei Pelastusopisto, *asianomainen ammattikorkeakoulu* tai hallinto-oikeus toisin määrää. Jos määräaikaista erottamista taikka opiskeluoikeuden menettämistä tai keskeyttämistä koskeva päätös kumotaan, opiskelijalla on oikeus jatkaa myöhemmässä vastaavassa koulutuksessa, jollei hänellä ole mahdollisuutta jatkaa siinä koulutuksessa, jota erottaminen, opiskeluoikeuden menettäminen tai keskeyttäminen koski. Pelastusopisto päättää tällöin opiskelijan jo suorittamien opintojen hyväksiluettavuudesta koulutusta

Ammatillisessa peruskoulutuksessa olevalle opiskelijalle annettavasta varoituksesta päättää Pelastusopiston rehtori ja määräaikaisesta erottamisesta oikaisu- ja kurinpitolautakunta.

Asumisoikeuden menettämisestä Pelastusopiston asuntolassa päättää opiston oikaisu- ja kurinpitolautakunta. *Ammattikorkeakouluopiskelijoiden osalta kirjallisen varoituksen antamisesta tai opiskelijan erottamisesta säädetään Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 40 §:ssä.*

Edellä 13 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistuvan opiskelijan opiskelu kursilla voidaan keskeyttää 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Päätöksen opiskelun keskeyttämisestä tekee *Pelastusopiston* rehtori.

Asumisoikeuden menettämistä koskevaan päätökseen on myös pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijalla oikeus hakea muutosta valittamalla siten kuin 38 §:ssä säädetään.

31 §

Menettely kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeutta koskevassa asiassa

Ennen kurinpitorangaistusta sekä opiskeluoikeuden menettämistä tai keskeyttämistä koskevan päätöksen tekemistä päätöksen perusteena oleva asia, teko tai laiminlyönti on yksilöitävä, opiskelijaa on kuultava sekä on hankittava tarpeellinen selvitys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön, jollei Pelastusopisto tai hallinto-oikeus toisin määrää. Jos määräaikaista erottamista taikka opiskeluoikeuden menettämistä tai keskeyttämistä koskeva päätös kumotaan, opiskelijalla on oikeus jatkaa myöhemmässä vastaavassa koulutuksessa, jollei hänellä ole mahdollisuutta jatkaa siinä koulutuksessa, jota erottaminen, opiskeluoikeuden menettäminen tai keskeyttäminen koski. Pelastusopisto päättää tällöin opiskelijan jo suorittamien opintojen hyväksiluettavuudesta koulutusta jatkettaessa. Aikaa, jona opinnot

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jatkettaessa. *Pelastustoimen päällystökoulutuksessa olevan ammattikorkeakouluopiskelijan osalta mainitun päätöksen tekee ammattikorkeakoulu.* Aikaa, jona opinnot ovat keskeytyneinä, ei lueta opintojen enimmäisaikaan.

ovat keskeytyneinä, ei lueta opintojen enimmäisaikaan.

35 §

35 §

*Ammattikorkeakouluopetuksen rahoitus**Ammattikorkeakouluopetuksen rahoitus*

Savonia-ammattikorkeakoululle suoritetaan ammattikorkeakoulututkintoon johtavasta koulutuksesta aiheutuviin käyttökustannuksiin rahoitusta siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään. Ammattikorkeakoulu maksaa Pelastusopistolle korvauksen sen antamasta opetuksesta siten kuin ammattikorkeakoulu ja opisto siitä sopivat vuosittain ennen varainhoitovuoden alkua.

Sisäministeriö päättää pelastusalan ammattikorkeakoulutukseen tarkoitettujen määrärahojen käytöstä kuultuaan Pelastusopistoa, Poliisihallitusta ja Poliisiammattikorkeakoulua.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin I momentissa tarkoitettua ammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston välisestä sopimuksesta ja korvauksen maksamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain tullessa voimaan ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa pelastustoimen päällystön koulutuksessa olevalla opiskelijalla on oikeus heinäkuun 2023 loppuun saakka jatkaa opintojaan ja suorittaa teknikan ammattikorkeakoulututkinto tutkintonimikkeellä insinööri (AMK) Savonia -ammattikorkeakoulussa lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa 12 §:n nojalla tehty Savonia -ammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston välinen sopimus lakkaa olemassa voimassa tämän lain tullessa voimaan. Sopimusta sovelletaan kuitenkin niihin opiskelijoihin, jotka suorittavat pelastustoimen päällystön koulutuksen loppuun Savonia -ammattikorkeakoulun opiskelijoina.

2.

Laki**Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 6, 13, 21, 25, 26, 30, 37, 39 ja 40 § sekä
lisätään 15 §:ään uusi 4 momentti, 22 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6 §	6 §
<i>Hallitus</i>	<i>Hallitus</i>
<p>Hallituksen puheenjohtajana on rehtori. Hallituksessa on puheenjohtajan lisäksi kaksitoista jäsentä, joista neljä jäsentä edustaa Poliisiammattikorkeakoulun henkilöstöä, neljä jäsentä edustaa ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita sekä neljä jäsentä edustaa sisäisen turvallisuuden viranomaisia ja alalla toimivia yhteisöjä.</p> <p>Poliisihallitus määrää hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet määrääjäksi.</p> <p>Hallituksen toimikausi on kolme vuotta.</p>	<p>Hallituksen puheenjohtajana on rehtori. Hallituksessa on puheenjohtajan lisäksi viisitoista jäsentä, joista neljä jäsentä edustaa Poliisiammattikorkeakoulun henkilöstöä, neljä jäsentä edustaa ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita, neljä jäsentä edustaa sisäisen turvallisuuden viranomaisia ja alalla toimivia yhteisöjä sekä kolme jäsentä, joista yksi edustaa Pelastusopistoa, yksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja yksi pelastuslaitoksia.</p> <p>Poliisihallitus määrää hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet määrääjäksi. Pelastusopistoa, pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja pelastuslaitoksia edustavat hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet nimeää sisäministeriö ja määrää Poliisihallitus.</p> <p>Hallituksen toimikausi on kolme vuotta.</p>
13 §	13 §
<i>Poliisiammattikorkeakoulussa annettava opetus</i>	<i>Poliisiammattikorkeakoulussa annettava opetus</i>
<p>Poliisiammattikorkeakoulussa annetaan sisäisen turvallisuuden alalla korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta sekä järjestetään ammatillisia erikoistumisopintoja ja muuta koulutusta. Osa tutkintoon johtavasta opetuksesta voidaan järjestää harjoitteluna sisäisestä</p>	<p>Poliisiammattikorkeakoulussa annetaan sisäisen turvallisuuden alalla korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta sekä järjestetään ammatillisia erikoistumisopintoja ja muuta koulutusta. Osa tutkintoon johtavasta opetuksesta voidaan järjestää yhteistyössä toisen</p>

HE 157/2016 vp

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p>turvallisuudesta vastaavien viranomaisten yksiköissä.</p>	<p><i>oppilaitoksen kanssa tai</i> harjoitteluna sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten yksiköissä <i>sekä muissa yhteisöissä.</i></p>
15 §	15 §
<i>Tutkintojen perusteet, koulutusohjelmat ja opetussuunnitelmat</i>	<i>Tutkintojen perusteet, koulutusohjelmat ja opetussuunnitelmat</i>
-----	-----
	<p><i>Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon voi suorittaa myös monimuoto-opintoina.</i></p>
21 §	21 §
<i>Opiskelijamäärä</i>	<i>Opiskelijamäärä</i>
<p>Poliisihallitus vahvistaa määrävuosiksi tutkintoja suorittamaan hyväksyttävien opiskelijoiden määrän.</p>	<p><i>Vuosittain tutkintoa suorittamaan otettavien opiskelijoiden määrä vahvistetaan määrävuosiksi.</i> <i>Päätöksen 1 momentissa tarkoitettua opiskelijamäärästä tekee:</i> <i>1) sisäministeriö, jos päätös koskee Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 12 §:ssä tarkoitettua koulutusta;</i> <i>2) Poliisihallitus, jos päätös koskee muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua koulutusta.</i></p>
22 §	22 §
<i>Kelpoisuus ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin</i>	<i>Kelpoisuus ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin</i>
-----	-----
	<p><i>Lisäksi monimuoto-opetuksena toteutettaviin pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi pelastusalan alipääallystötutkinnon suorittanut henkilö.</i></p>
	24 a §
	<p><i>Pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon koulutettaville asetettavat lisävaatimukset</i></p> <p><i>Edellä 22 §:ssä säädetyn kelpoisuuden lisäksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa opiskelevalta edellytettävästä terveydentilasta ja toimintakyvystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.</i></p>

HE 157/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Opiskelijavalintaan liittyvä turvallisuusselvitys

Opiskelijavalintaan liittyvä turvallisuusselvitys

Opiskelijavalintaa koskeva päätös on ehdollinen, kunnes koulutukseen hakeutuvasta on tehty turvallisuusselvityksistä annetun lain (177/2002) mukainen turvallisuusselvitys.

Opiskelijavalintaa koskeva päätös on ehdollinen, kunnes koulutukseen hakeutuvasta on tehty *turvallisuusselvityslain (726/2014)* mukainen turvallisuusselvitys.

26 §

26 §

Poliisimieheksi koulutettavien valintaan liittyvä oikeus saada tietoja

Poliisimieheksi ja pelastustoimen tehtävään koulutettavien valintaan liittyvä oikeus saada tietoja

Opiskelijaksi 24 §:ssä tarkoitettuun ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon pyrkivän tulee antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnissa tarvittavat terveydentilaansa koskevat tiedot Poliisiammattikorkeakoululle sekä osallistua Poliisiammattikorkeakoulun osoittaman terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamaan terveystarkastukseen ja huumausainetestaukseen. Poliisiammattikorkeakoulu vastaa terveystarkastuksesta ja huumausainetestauksesta aiheutuvista kustannuksista.

Opiskelijaksi *tämän lain 24 §:ssä tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä* tarkoitettuun ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon pyrkivän tulee antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnissa tarvittavat terveydentilaansa koskevat tiedot Poliisiammattikorkeakoululle sekä osallistua Poliisiammattikorkeakoulun osoittaman terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamaan terveystarkastukseen ja huumausainetestaukseen. Poliisiammattikorkeakoulu vastaa terveystarkastuksesta ja huumausainetestauksesta aiheutuvista kustannuksista.

Huumausainetestauksessa selvitetään, onko opiskelijaksi pyrkivä käyttänyt huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin. Tarvittaessa terveystarkastuksessa selvitetään, onko opiskelijaksi pyrkivän toimintakyky heikentynyt huumausaineiden lääkinnällisen käytön vuoksi.

Huumausainetestauksessa selvitetään, onko opiskelijaksi pyrkivä käyttänyt huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin. Tarvittaessa terveystarkastuksessa selvitetään, onko opiskelijaksi pyrkivän toimintakyky heikentynyt huumausaineiden lääkinnällisen käytön vuoksi.

Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa Poliisiammattikorkeakoululle kirjallisen johtopäätöksen siitä, onko opiskelijaksi pyrkivän terveydentila poliisimiehen tehtävään sopiva. Huumausainetestauksen tulos sisältyy terveydentilaa koskevaan johtopäätökseen.

Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa Poliisiammattikorkeakoululle kirjallisen johtopäätöksen siitä, onko opiskelijaksi pyrkivän terveydentila poliisimiehen *tai pelastustoimen* tehtävään sopiva. Huumausainetestauksen tulos sisältyy terveydentilaa koskevaan johtopäätökseen. *Pelastustoimen tehtävään koulutettavan osalta tiedonsaanti-oikeus ja tietojen käsittelyoikeus on myös Pelastusopistolla.*

Opiskelijaksi ilmoittautuminen

Opiskelijaksi hyväksytyn, joka on ilmoittanut ottavansa vastaan opiskelupaikan, on Poliisiammattikorkeakoulun määräämällä tavalla ilmoitettava Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaksi.

Opiskelijan on joka lukuvuosi Poliisiammattikorkeakoulun määräämällä tavalla ilmoitettava läsnäolevaksi tai poissaolevaksi. Poliisiammattikorkeakoulu voi perustellusta syystä hyväksyä ilmoittautumisen läsnä- tai poissaolevaksi vuotta lyhyemmäksi ajaksi sekä läsnä- tai poissaoloilmoitusta koskevan muutoksen. Opiskelija voi tekemänsä poissaoloilmoituksen perusteella olla poissa yhteensä kahden lukuvuoden ajan.

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Poliisiammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskelijan opinto-oikeuden, jos opiskelija:

- 1) menettää Suomen kansalaisuuden;

Lukuvuosi ja opiskelijaksi ilmoittautuminen

Poliisiammattikorkeakoulun lukuvuosi alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta. Poliisiammattikorkeakoulu määrää lukuvuoden jakaantumisesta lukukausiin ja jaksoihin.

Opiskelijaksi hyväksytyn, joka on ilmoittanut ottavansa vastaan opiskelupaikan, tulee Poliisiammattikorkeakoulun määräämällä tavalla ilmoittautua Poliisiammattikorkeakouluun, minkä jälkeen hänet merkitään opiskelijaksi. *Opiskelijan on joka lukuvuosi ammattikorkeakoulun määräämällä tavalla ilmoitettava läsnä olevaksi tai poissa olevaksi. Poliisiammattikorkeakoulu voi perustellusta syystä hyväksyä poissaoloilmoituksen vuotta lyhyemmäksi ajaksi.*

Otettuaan opiskelupaikan vastaan opiskelija voi ilmoittautua poissa olevaksi, jos hän ensimmäisenä opiskeluvuotena:

- 1) suorittaa asevelvollisuuslain (1438/2007), siviilipalveluslain (1446/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelua;
- 2) on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla;
- 3) on oman sairautensa tai vammansa vuoksi kykenemätön aloittamaan opintojaan; tai
- 4) on lähiomaisensa vakavan sairauden tai vamman edellyttämän hoidon vuoksi estynyt aloittamaan opintojaan.

Opiskelija voi tekemänsä poissaoloilmoituksen perusteella olla poissa yhteensä kaksi vuotta.

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Poliisiammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskelijan opinto-oikeuden, jos opiskelija:

- 1) menettää Suomen kansalaisuuden;

2) ei ole enää terveydentilaltaan poliisimiehen tehtävään sopiva tai kieltäytyy osallistumasta Poliisiammattikorkeakoulun määräyksestä terveydentilan toteamiseksi tarpeelliseen terveystarkastukseen;

3) tuomitaan rangaistukseen tahallisesta rikoksesta, jonka laatu ja vakavuus osoittavat opiskelijan olevan sopimaton poliisin virkaan tai sisäisen turvallisuuden tehtävään taikka osallistumaan Poliisiammattikorkeakoulun opetukseen tai koulutukseen, ja tuomio on lainvoimainen; *tai*

4) vaarantaa vakavasti turvallisuutta rikkomalla 35 §:ssä tarkoitetun Poliisiammattikorkeakoulun järjestyssäännön määräystä.

Opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että opiskelija on 24 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa.

Opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että opiskelijan terveydentilan muutos arvioidaan pysyväksi tai pitkäaikaiseksi.

Opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että kurinpitorangaistusta ei voida pitää riittävänä seuraamuksena.

39 §

Opiskelu-oikeuden peruuttamiseen ja opintojen keskeyttämiseen liittyvä tiedonsaanti

Opiskelija, joka on 24 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa, voidaan määrätä laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin terveydentilan toteamiseksi, jos on perusteltua syytä epäillä, että opiskelija ei ole enää poliisimiehen tehtävään sopiva. Poliisiammattikorkeakoulu vastaa määräämistään tarkastuksista ja

2) ei ole enää terveydentilaltaan poliisimiehen *tai pelastustoimen* tehtävään sopiva tai kieltäytyy osallistumasta Poliisiammattikorkeakoulun määräyksestä terveydentilan toteamiseksi tarpeelliseen terveystarkastukseen;

3) tuomitaan rangaistukseen tahallisesta rikoksesta, jonka laatu ja vakavuus osoittavat opiskelijan olevan sopimaton poliisin virkaan tai sisäisen turvallisuuden tehtävään taikka osallistumaan Poliisiammattikorkeakoulun opetukseen tai koulutukseen, ja tuomio on lainvoimainen;

4) vaarantaa vakavasti turvallisuutta rikkomalla 35 §:ssä tarkoitetun Poliisiammattikorkeakoulun järjestyssäännön määräystä; *tai*

5) vaarantaa vakavasti turvallisuutta rikkomalla *Pelastusopistosta annetun lain 33 §:ssä tarkoitetun järjestyssäännön* määräystä.

Opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että opiskelija on 24 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa.

Opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että *opiskelija on 24 §:ssä tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa ja että* opiskelijan terveydentilan muutos arvioidaan pysyväksi tai pitkäaikaiseksi.

Opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 4 *tai* 5 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että kurinpitorangaistusta ei voida pitää riittävänä seuraamuksena.

39 §

Opiskelu-oikeuden peruuttamiseen ja opintojen keskeyttämiseen liittyvä tiedonsaanti

Opiskelija, joka on 24 §:ssä *tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä* tarkoitetussa koulutuksessa, voidaan määrätä laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin terveydentilan toteamiseksi, jos on perusteltua syytä epäillä, että opiskelija ei ole enää poliisimiehen *tai pelastustoimen* tehtävään sopiva. Po-

tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Poliisiammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiske-
luoikeuden arviointia varten Poliisiammatti-
korkeakoulun osoittaman, ammattia itsenäi-
sesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä ja soveltuvuudesta terveydentilansa puolesta poliisimieheksi.

Poliisiammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiske-
luoikeuden peruuttamisen tai opiskelun keskeyttämisen edellyttämät tiedot opiskelijaa koskevasta rikosasiasta esitutkintaviranomaisilta, syyttäjältä ja tuomioistuimelta.

40 §

Kurinpito

Poliisiammattikorkeakoulu voi antaa opiskelijalle kirjallisen varoituksen tai erottaa opiskelijan enintään yhden vuoden määräajaksi, jos opiskelija on:

- 1) rikkonut järjestyssäännön määräyksiä;
- 2) menetellyt opinnoissaan vilpillisesti; tai
- 3) käyttäytynyt 24 §:ssä tarkoitetun koulutuksen aikana sopimattomasti tavalla, joka on omiaan vaarantamaan luottamuksen poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon.

liisiammattikorkeakoulu vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Poliisiammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiske-
luoikeuden arviointia varten Poliisiammatti-
korkeakoulun osoittaman, ammattia itsenäi-
sesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä ja soveltuvuudesta terveydentilansa puolesta poliisimieheksi tai pelastustoimen tehtävään.

Poliisiammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiske-
luoikeuden peruuttamisen tai opiskelun keskeyttämisen edellyttämät tiedot opiskelijaa koskevasta rikosasiasta esitutkintaviranomaisilta, syyttäjältä ja tuomioistuimelta. *Pelastusopistolla on vastaava tiedonsaantioikeus, jos on kyse pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavasta opiskelijasta.*

40 §

Kurinpito

Poliisiammattikorkeakoulu voi antaa opiskelijalle kirjallisen varoituksen tai erottaa opiskelijan enintään yhden vuoden määräajaksi, jos opiskelija on:

- 1) rikkonut järjestyssäännön määräyksiä;
- 2) menetellyt opinnoissaan vilpillisesti; tai
- 3) käyttäytynyt *ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan* koulutuksen aikana sopimattomasti tavalla, joka on omiaan vaarantamaan luottamuksen poliisille tai pelastustoimelle kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .